

at anstille Sammenligning mellem Kjøbstæderne og Kjøbenhavn.

Riis: Ja, det er en let Sag at vende op og ned paa Alt og at fortælle, at en foregaaende Taler har sagt det Modsatte af hvad han virkelig har sagt. Jeg har ikke sagt det Allermindste af hvad den ærede foregaaende Taler tillagde mig; han har aldeles feilagtigt opfattet mine Ord. Jeg har sagt, at der skal gaae en Retfærdighed gennem Alt, hvad der foreskrives, og jeg kalder det en Uretfærdighed — jeg gjentager det, jeg kalder det en Uretfærdighed — naar der for Kjøbstædernes Vedkommende udenfor Kjøbenhavn gjøres større Fordringer til Grundeiere, end der gjøres i Kjøbenhavn. Vil man paalægge dem Forpligtelser, som dem, jeg anførte her eksempelviis, der indeholdes i § 1 Nr. 4, saa skal man tage Hensyn til, at man indskrænker de Folks Retlighed til at bygge, saa skal man tage Hensyn til, at deres Eiendomme tabe i Værdi. Naar f. Ex. Bygningscommissionen finder for godt at sige, at her skal være en Port paa 6 Alen, for at Sprøiterne kunne have fri Ind- og Udførsel, og at her skal være en Bagdør, for at Huusbeboerne i Ildbrandstilfælde skulle kunne frelse sig derigjennem — saa, dersom det var Tilfældet, at en saadan Tyng anvendtes her i Kjøbenhavn for Grundeierne, saa fandt jeg det retfærdigt, at man anordnede det for Landets øvrige Kjøbstæder; men det er ikke Tilfældet. Jeg har udtrykkeligt sagt, at her i Kjøbenhavn vil ingen bygningssyndig Mand træde op og modsig mig, naar jeg siger, at med Undtagelse af nogle saa Eiendomme, hvor der er fri Indførsel, er Resten saa at sige aldeles voldgivet Tilfældigheden, om Sprøiteslangen kan komme ind gennem Vinduerne eller gennem de snevre Gadedøre, som føre op til Bygninger, som beboes af 20—30 Familier, Noget, vi kunne see ved at gaae hen i Gaden her ligeoverfor. Nu vil jeg tillade mig at spørge, om ikke de andre Kjøbstæders Grundeiere forurettes med Hensyn til deres Eiendommens Værdi, naar det udtrykkeligen i Forordningen af 1832 siges, at Ingen i Kjøbstæderne udenfor Kjøbenhavn maa bygge høiere, end Gaden er bred. Nu boer jeg tilfældig i

en Gade, der er 8 Alen bred, og jeg har Leilighed til paa det Strøg, hvor min Eiendom ligger, at gjøre en fordeelagtig Entreprise ved at bygge blot een eller to Alen høiere; men saa kommer Bygningscommissionen og Hr. Amtmanden og siger: Nei, saa bred er Gaden, saa høi maa Bygningen være. Nu skal her efter dette Forslag enhver Beboelsesleilighed være 4 Alen høi, og da vil jeg spørge, om det er retfærdigt og billigt, at, idet jeg paabyder, at enhver Beboelsesleilighed skal være 4 Alen høi, jeg da paa samme Tid siger: „Nu skal Du miste din Ret til at bygge en Etage til, fordi Du efter Loven er tvungen til at gjøre Leilighederne 4 Alen høie.“ Det staaer jo i en stærk og skarp Modsatning til, hvad der egentlig er tilfjet. Enhver, der har haft lidt med Byggeri at gjøre, veed af Erfaring, hvor vanskeligt og trangt det er at komme igjennem baade med Bygningscommissionen og med Amtets Resolution. Først skal man henvende sig til en Architect eller duellig Haandværker, som kan gjøre en Tegning, saa skal man opgive, hvorledes man vil bygge, og Planen skal indsendes til Bygningscommissionen; her circulerer den gennem 4—5 forskellige Hænder, som alle skulle afgive deres Mening derom; det er Entreen. Saa kommer Sagen til Amtet; der ligger den maastee et Par Uger; omfjeder faaer man den tilbage efter 6—7 Ugers Forløb og mange Gange, efterat den bedste Tid af Aaret er gaaet tabt. Hertil vil man svare: „Ja, saa kan Vedkommende jo gjøre saadanne Tegninger og Forslag saaledes, at Tiden til at bygge ikke gaaer tabt;“ men det er ikke sagt, at enhver Mand har Leilighed dertil, at Folk om Vinteren ere i Besiddelse af, hvad de ville benytte om Sommeren. Jeg kan saaledes virkelig ikke skjønne, at den ærede sidste Taler har den ringeste Ret i, hvad han har anført; tvertimod, det, han sagde, er det Samme som at gjøre et Forsøg lig det, som salling Holberg gjorde, da han sagde: „Jeg vil bevise, Du er en Steen.“ Det er ikke det, jeg har sagt, det er netop det Modsatte af, hvad jeg vilde sige. Det er ingen Kunst at argumentere paa den Maade; det kan Enhver komme frem med, men modsig mig i, hvad jeg egentlig har sagt,